

Vlaams
Parlement

ingediend op **1250** (2016-2017) – Nr. 1
18 juli 2017 (2016-2017)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Manuela Van Werde

over het cultureel samenwerkingsakkoord
van 7 december 2012
tussen de Vlaamse Gemeenschap
en de Franse Gemeenschap,
in gezamenlijke zitting
met de Commissie voor Cultuur en Kind
van het Parlement van de Franse Gemeenschap

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Bart Caron.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Ann Soete, Wilfried Vandaele, Miranda Van Eetvelde, Herman Wynants;

Caroline Bastiaens, Karin Brouwers, Sabine de Bethune, Joris Poschet;

Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht;

Yamila Idrissi, Katia Segers;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Kathleen Krekels, Bart Nevens, Ludo Van Campenhout, Karl Vanlouwe, Manuela Van Werde, Peter Wouters;

Cindy Franssen, Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel, Johan Verstreken;

Rik Daems, Francesco Vanderjeugd;

Bert Moyaers, Tine Soens;

Imade Annouri.

INHOUD

I.	Verwelkoming door de commissievoorzitters	4
II.	Toelichting door de ministers Gatz en Greoli.....	5
1.	Inleidende beschouwing.....	5
2.	Doelstellingen.....	5
3.	Concretisering van het akkoord op drie niveaus	6
3.1.	Samenwerking op politiek beleidsniveau: overleg tussen beide ministers.....	6
3.2.	Samenwerking en kennisuitwisseling tussen administraties.....	7
3.3.	Ondersteuning van initiatieven uit de culturele sector.....	8
4.	Besluit.....	10
III.	Bespreking in de commissie	10
1.	Vragen en opmerkingen van de commissie.....	10
1.1.	Joris Poschet.....	10
1.2.	Olivier Maroy.....	11
1.3.	Cathy Coudyser	12
1.4.	Isabelle Emmery.....	12
1.5.	Sabine de Bethune.....	13
1.6.	Véronique Salvi	14
1.7.	Bart Caron	15
1.8.	Jean-Jacques De Gucht.....	15
1.9.	Olivier Maroy.....	16
2.	Antwoorden van de ministers Gatz en Greoli	16
3.	Slotwoord van de voorzitters	19
	Gebruikte afkortingen	20

Op donderdag 8 juni 2017 hielden de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media van het Vlaams Parlement en de Commissie voor Cultuur en Kind van het Parlement van de Franse Gemeenschap een gemeenschappelijke vergadering over het cultureel samenwerkingsakkoord van 7 december 2012 tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap.

De respectieve commissievoorzitters Bart Caron en Philippe Knaepen zaten samen de vergadering voor.

I. Verwelkoming door de commissievoorzitters

Bart Caron, voorzitter van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media van het Vlaams Parlement, verwelkomt in het Frans en in het Nederlands de volksvertegenwoordigers van beide parlementen en alle andere aanwezigen.

Ook *Philippe Knaepen*, voorzitter van de Commissie voor Cultuur en Kind van het Parlement van de Franse Gemeenschap, verwelkomt deze gezamenlijke bijeenkomst van commissies uit twee parlementaire instellingen.

De voorzitter situeert de bijeenkomst in het gezamenlijke streven van de twee parlementsvoorzitters Jan Peumans en Philippe Courard naar een permanente dialoog en samenwerking tussen de beide gemeenschappen. Zij hebben samen de organisatie van de verenigde vergaderingen van de parlementaire commissies voorbereid en op punt gesteld, waarvoor Philippe Knaepen hen wenst te danken.

De voorzitter richt vervolgens een dankwoord tot zijn Vlaamse collega Bart Caron, tot de leden van de commissies en tot de diensten van het Vlaams Parlement voor het warme onthaal, de gastvrijheid en de beschikbaarheid.

De inzet van deze verenigde vergadering is allesbehalve onbeduidend. Integendeel, deze vergadering buigt zich over een belangrijk akkoord dat als historisch mag worden bestempeld en dat na een lang en minutieus uitgestippeld traject, de weg van de invoering van het federalisme, tot stand kon worden gebracht.

Het idee voor deze culturele samenwerking, ontsproten en geleidelijk uitgewerkt in vele hoofden, kreeg op 7 december 2012 definitief gestalte door de ondertekening van een akkoord door de ministers Schauvliege en Laanan. Zij zijn het die de tekst van dit akkoord op papier hebben gezet en aan beide parlementen hebben voorgelegd. Het Waals Parlement keurde het akkoord goed op 16 oktober 2013, het Vlaams Parlement op 11 december 2013.

Dit historisch belangrijke akkoord tussen de twee grootste gemeenschappen van het land beoogt een culturele toenadering met de nadruk op de uitwerking van gemeenschappelijke initiatieven, de uitwisseling van informatie en documentatie, de wederzijdse dienstverlening, het verspreiden van elkaars culturele agenda's en – last but not least – de verwerving van een beter inzicht in elkaars eigenheden.

Sinds 2012-2013 zijn verschillende initiatieven genomen om deze overeenkomst in culturele aangelegenheden te ondersteunen, die nu worden voorgesteld door beide ministers.

Bart Caron heeft het gevoel een historisch moment mee te maken. Een gezamenlijke vergadering van de twee cultuurcommissies was er tot hiertoe nog niet van gekomen, maar dit culturele samenwerkingsakkoord levert nu dus wel voldoende gespreksstof voor een dergelijk initiatief.

II. Toelichting door de ministers Gatz en Greoli

1. Inleidende beschouwing

Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, is erover verheugd dat de cultuurcommissies van het Vlaams Parlement en het Parlement van de Franse Gemeenschap vandaag samen het samenwerkingsakkoord over cultuur bespreken. Dat toont aan dat het culturele akkoord voor een omslag in de relaties tussen de cultuurgemeenschappen van dit land heeft gezorgd: van historische cultuurstrijd, over vriendelijk, beleefd en stil nabuurschap naar een systematischer overleg en zelfs de versterking van elkaars beleid en praktijk.

Elk cultuurbeleid zet sterk in op contacten over de grenzen. Het wil de cultuur- en kunstbeoefening over die grenzen heen dragen. Uitwisselingen en contacten maken bovendien de cultuurbeoefening in eigen land of regio sterker en levendiger. Het niveau van kunst en cultuur optillen voor zowel kunstenaars als publiek is de eerste doelstelling van cultuurbeleid. Tegelijk streeft cultureel beleid naar goede betrekkingen met andere landen en regio's, dus naar goed nabuurschap en een goede verstandhouding.

Zowel cultuur als grenzen komen voort uit het menselijke streven om de wereld te begrijpen en vorm te geven. Cultuur en grenzen werken voortdurend op elkaar in. Grenzen, fysieke of mentale barrières, zijn er overal. Vaak meer dan we willen, duiken ze op in de wereld van de 21ste eeuw. Ze duiken ook vaker op om culturen af te scheiden of van elkaar te onderscheiden.

Gelukkig is het net de sterkte van cultuur om grenzen en barrières te overschrijden. In Europa zijn vele grenzen gesloopt voor economische stromen van werknemers en goederen, maar minister Gatz vraagt zich af of datzelfde afdoende gebeurt om culturele stromen en mensen bij elkaar te brengen en om burens te leren kennen, verre maar zelfs naaste burens.

2. Doelstellingen

Minister *Alda Greoli* gaat eerst dieper in op de doelstellingen van het cultureel samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap. Dit akkoord, dat een lange voorgeschiedenis kende, kwam tot stand in 2012. De minister kan noch steeds moeilijk begrijpen hoe twee gemeenschappen, elkaars burens in een federale staat, niet eerder in een goede verstandhouding met elkaar hebben kunnen samenleven en culturele contacten met elkaar hebben kunnen uitwisselen.

Het akkoord heeft in de eerste plaats een symbolische waarde, maar wel een zeer sterke. Met het akkoord wordt een sterk signaal uitgezonden naar de cultuursectoren, naar de burgers en naar de andere entiteiten uit het federale België, naar het federale niveau en naar derde landen die ook het principe van goed nabuurschap tussen elkaars entiteiten – wij draaien elkaar de rug niet toe – hoog in het vaandel dragen. Maar uiteraard heeft dit akkoord veel meer dan enkel een symbolische waarde en is het veel meer dan louter een officiële tekst die als kapstok moet dienen voor het organiseren van plechtige bijeenkomsten.

In het akkoord zijn tal van doelstellingen geformuleerd, waarvan de minister de volgende in de verf wenst te zetten:

- doorgedreven uitwisseling van informatie en ervaring tussen beide gemeenschappen om een nog beter inzicht in elkaars eigenheden te verwerven;

- versterkte samenwerking tussen de respectievelijke administratieve diensten en tussen de aan elke gemeenschap verbonden structuren;
- gemeenschappelijke standpunten en gezamenlijke acties met betrekking tot het federale cultureel beleid en culturele aangelegenheden die uitgaan van internationale organisaties;
- stimulering en facilitering van uitwisselingsprojecten, beurzen, stages en opleidingen door op te treden als tussenpersoon tussen de kunstenaars en de respectievelijke culturele operatoren;
- installeren en ter beschikking stellen van een gemengd platform met vertegenwoordigers van beide partijen, dat moet instaan voor de concrete uitvoering van het akkoord op basis van periodieke operationele programma's.

Het akkoord is dus veel meer dan plechtige vriendschapsverklaring. Het heeft inderdaad voor een omslag in de relaties tussen beide cultuurgemeenschappen gezorgd en beantwoordt in die zin aan de werkelijke noden van de cultuursectoren.

Al vanaf het begin van de regeerperiode hebben minister Gatz, net als zijn voorganger, en minister Greoli de ambitie geuit om dit akkoord te concretiseren en te implementeren. De vragen die ze daarbij stelden, waren de volgende:

- hoe kunnen we dit akkoord kaderen in de al op het terrein bestaande dynamiek om die dynamiek zodoende nog te versterken;
- hoe kunnen we het best tot een vruchtbaar overleg komen over dossiers die voor elk van onze sectoren belangrijk zijn;
- hoe kunnen we onze doelgroepen – dus het publiek – aanzetten om ook over de taalgrenzen te kijken naar het culturele aanbod en daar gebruik van te maken;
- wat kunnen we van elkaar leren?

3. Concretisering van het akkoord op drie niveaus

Minister Greoli gaat vervolgens in op de filosofie die aan de grondslag ligt van de gemeenschappelijke aanpak en benadering, met name het bewerkstelligen van de ontmoetingen tussen de beleidsactoren, de kabinetten, de administraties en het culturele veld. Door elkaar beter te leren kennen en onderling informatie uit te wisselen zal elke vorm van samenwerking meer en nog betere resultaten opleveren.

Het bereikte akkoord vormt het kader dat als hefboom moet dienen voor de bestaande samenwerking, en als stimulans voor nieuwe of vernieuwde samenwerking die zich moet concretiseren op drie niveaus: het politieke niveau, het niveau van de administraties en het niveau van de culturele operatoren.

Het samenwerkingsplatform zelf werd uitgebouwd door de vertegenwoordigers van de culturele sectoren, in samenwerking met vertegenwoordigers van de overheden en administraties. Sinds zijn oprichting in 2015 heeft dit platform vier maal per jaar vergaderd en formuleert het voorstellen voor het uitvoeringsprogramma. Daarnaast formuleert het adviezen met betrekking tot de uitvoering van het akkoord. Het platform mag gerust de hoeksteen van het akkoord worden genoemd.

3.1. Samenwerking op politiek beleidsniveau: overleg tussen beide ministers

Minister *Sven Gatz* gaat dan in op de samenwerking op het politieke beleidsniveau: het overleg tussen de twee ministers. Zijn contacten met minister *Alda Greoli* en daarvoor met minister *Joelle Milquet* zijn al lang niet meer op één hand te tellen. Het culturele akkoord is voor het beleidsoverleg en de ontmoeting

tussen de twee cultuuroverheden geen dode letter gebleken, maar verbindt de gemeenschappen. In dat geregelde overleg identificeren de ministers prioriteiten voor samenwerking op korte, middellange en langere termijn. Ze stemmen de prioriteiten af en detecteren veel gemakkelijker en sneller gemeenschappelijke belangen, ook in de samenwerking met federale instellingen.

De afgelopen twee jaar is overlegd, samengewerkt en concrete vooruitgang geboekt op heel wat terreinen. De minister somt de belangrijkste op:

- een taxshelter voor podiumkunsten, dankzij goede samenwerking met de federale overheid;
- stappen naar een regeling voor de filmkeuring met als basis de Kijkwijzer;
- een regeling per gemeenschap voor de gereguleerde boekenprijs en overleg over een regeling voor Brussel;
- uitwisseling van beleidsvoorstellen over cultureel mecenaat en aanvullende financiering;
- de voorbereiding, in overleg met de andere institutionele echelons, van 2018, Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed;
- coördinatie van de communicatie en promotie van het culturele aanbod van de gemeenschappen, specifiek in Brussel, in overleg met de terreinactoren en op basis van de voorstellen van het Brussels Kunstenoverleg en het Réseau des Arts à Bruxelles;
- een betere samenwerking in cultuurcommunicatie over het rijke en diverse aanbod in de hoofdstad;
- reflectie over de aanwezigheid van de beide gemeenschappen op de Biënnale van Venetië en het selectieproces van de kunstenaars;
- opvolging van de Europese beleidsevoluties voor de culturele en creatieve sectoren;
- hervorming van de auteursrechten en overleg met het oog op gedeelde standpunten op basis van het advies van de administraties en experts;
- onderzoek naar de haalbaarheid van een Unesco-categorie-II-centrum voor immaterieel cultureel erfgoed.

Een aantal van deze dossiers is besproken in de technische werkgroepen van de Interministeriële Conferentie voor Cultuur. De goede bilaterale samenwerking was uiteindelijk de drijvende kracht om die conferentie voor het eerst effectief samen te roepen. In september 2016 kwamen onder voorzitterschap van Alda Greoli alle ministers met een culturele bevoegdheid van dit land samen.

Een tweede vergadering, met onder andere de bepaling van een werkagenda en de oprichting van een aantal werkgroepen, vond plaats in mei van dit jaar. Op de startvergadering werd blijk gegeven van de intentie om de interministeriële conferentie te gebruiken als een platform voor actief overleg en samenwerking. De gemeenschappen verlaten dus hun mentale of institutionele eilandjes en de wereld waarin ze elkaar enkel tegemoet varen als er problemen of conflicten zijn. Ze zien steeds meer kansen voor samenwerking. De IMC zal om de zes maanden samenkomen.

3.2. Samenwerking en kennisuitwisseling tussen administraties

Wat de samenwerking tussen de respectieve administraties betreft, wijst minister *Alda Greoli* er eerst op dat deze al sinds geruime tijd goede en gerichte contacten met elkaar onderhouden voor de behandeling van specifieke dossiers, of bijvoorbeeld om dossiers voor te bereiden met het oog op overleg met het federale niveau. Het akkoord biedt dus een unieke gelegenheid om die samenwerkingsvormen te formaliseren, te verstevigen en uit te breiden.

Naast de regelmatige ontmoetingen tussen de administrateurs-generaal voor Cultuur binnen het samenwerkingsplatform, stellen ook hun administraties

voortaan jaarlijks een ontmoetings- en uitwisselingsprogramma op rond specifieke thema's. Bedoeling van deze ontmoetingen is de operatoren, verwachtingen en middelen van de verschillende sectoren in elke gemeenschap beter te leren kennen.

In november 2016 hebben de diensthooften van de beide administraties een eerste contact georganiseerd. Ze hebben toen met elkaar kennis kunnen maken en kunnen afbakenen welke dossiers ze de moeite waard vinden om kennis te verdiepen en netwerken uit te breiden.

Die eerste contacten en ontmoetingen resulteerden in een uitwisselingsprogramma rond het thema cultuureducatie. De respectieve plannen van aanpak werden toegelicht op 24 april 2017. In de herfst volgt een themadag rond goede praktijken.

In 2017 worden ook werkvergaderingen georganiseerd, waarbij thema's aan bod komen zoals het concept 'artists in residence', de hervorming van het auteursrecht op Europees niveau, en de digitale culturele plannen van de beide gemeenschappen.

3.3. Ondersteuning van initiatieven uit de culturele sector

In 2015 hebben beide partijen het voornemen geformuleerd voor de concrete uitwerking van het samenwerkingsakkoord op sectorniveau, waarbij drie aspecten worden beklemtoond:

- stimuleren van nieuwe samenwerkingsvormen via projectoproep;
- ondersteunen van een speerpuntproject;
- aanmoedigen van de uitwisselingsprojecten op het terrein.

Sinds 2016 wordt jaarlijks in een budget van 200.000 euro voorzien voor het ondersteunen van initiatieven uit de sector.

3.3.1. *Speerpuntproject*

De steun die jaarlijks wordt toegekend aan het speerpuntproject heeft tot doel de bestaande samenwerkingsvormen op de voorgrond te brengen en te versterken. Naast hun intrinsieke waarde hebben die projecten een voorbeeldfunctie die nieuwe dynamieken op het vlak van culturele samenwerking kan inspireren.

Het eerste project in die context was het educatieve multimediacproject *Sharing is Caring in Flagey* in 2015. In 2016 volgde *WE ARE NEXT* in het kader van *Next Festival*. Die operatoren en de geselecteerde projecten vormen sterke voorbeelden van een geslaagde bottom-upsamenwerking tussen de beide gemeenschappen waarbij diverse culturele invalshoeken aan bod komen.

In 2017 werd *Music Fund* ondersteund met een toelage van 40.000 euro. Het betreft een organisatie die in de beide gemeenschappen, maar ook over de landsgrenzen heen, bekendheid geniet. Zij zamelt muziekinstrumenten in en herstelt ze om ze vervolgens te schenken aan jonge musici en muziekgezelschappen in Afrika, het Midden-Oosten, de Caraïben en – weldra – Azië.

Sinds enkele jaren heeft *Music Fund* zijn actieradius in België – zowel in Wallonië als in Vlaanderen en Brussel – uitgebreid door nu ook muziekinstrumenten ter beschikking te stellen of te verhuren aan minderbedeelden en asielaanvragers. Dankzij de steun in het kader van het cultureel samenwerkingsakkoord zal *Music Fund* nog meer instrumenten kunnen inzamelen en uitlenen voor sociaal-culturele projecten. Daarnaast zal het fonds stages en workshops organiseren voor het

herstellen van muziekinstrumenten, in samenwerking met Vlaamse, Waalse en Brusselse ateliers.

Minister Greoli voegt toe dat in 2017 ook zal worden onderzocht of de samenwerkingsexpertise uit de speerpuntprojecten nog ruimer kan worden gedeeld met de culturele sectoren.

3.3.2. *Projectoproep*

Het belang van de goede samenwerking tussen de administraties is moeilijk te overschatten, aldus minister *Sven Gatz*. In 2016 werd gestart met een projectoproep, met als doel nieuwe samenwerkingen op het terrein te stimuleren of een bijkomende waarde te geven aan bestaande samenwerkingen. De oproep biedt aan culturele operatoren uit beide gemeenschappen de mogelijkheid om projecten in te dienen voor subsidiëring door de beide partijen. De oproep staat open voor de brede cultuursector, dus zowel voor de kunsten, het erfgoed als het sociaal-culturele werk. De samenwerking en uitwisseling tussen de beide gemeenschappen staan centraal. De projectoproep heeft geen thema. De ondersteuning gebeurt door het toekennen van subsidies onder de vorm van vaste bedragen, zogenaamde forfaitaire incentives. Een bedrag van 5000 of 10.000 euro wordt toegekend als stimulans en komt bovenop een eigen budget.

De eerste projectoproep van 2016 kende 99 aanvraagdossiers, waarvan 22 projecten werden geselecteerd. Voor de projectoproep 2017 werden 54 dossiers ingediend, waarvan 18 projecten werden gehonoreerd. Voor de detaillijst van de projecten verwijst de minister naar de website www.cultuurculture.be. Op die website is alle berichtgeving over het akkoord terug te vinden.

Uit een eerste evaluatie mag blijken dat de projectoproep alvast zijn effect niet mist en dat er grote interesse is in samenwerking over de taalgrens heen, wat al minstens blijkt uit het hoge aantal aanvragen. Daarbij tekent zich ook het bekende fenomeen af waarbij een eerste oproep een heel brede interesse wekt, met initiatieven met een meer lokale tot regionale uitstraling, en dat bij een tweede oproep het aantal geïnteresseerden licht daalt, maar de sterkte van de dossiers stijgt en er ook meer grotere spelers instappen. De minister geeft enkele voorbeelden:

- BRONKS en La montagne magique zullen het beste van het fantastische Nederlandstalige en Franstalige jeugdtheater bij elkaar programmeren en promoten;
- LOD muziektheater en Cie Artara creëren samen een grote operaproductie, waarin artistiek vernieuwend wordt samengewerkt;
- KU Leuven en UCL krijgen steun voor een platform dat een belangrijk deel van hun erfgoedcollectie digitaal samenbrengt;
- Koor&Stem zal samen met La Fédération Chorale de jeugdkoren samenbrengen;
- Bolwerk uit Kortrijk en Boite à clous uit Brussel bouwen een Boosters Wellness & Garage, die onze twee sterke maar verschillende tradities van straattheater op elkaar laat inwerken;
- La S Grand Atelier uit Vielsalm richt samen met Museum Dr. Guislain uit Gent een vernieuwende tentoonstelling in over art brut.

Zowel bij de oproep 2016 als de oproep 2017 komen de voorstellen uit alle deeldomeinen van cultuur: sociaal-cultureel werk, amateurkunsten, erfgoedprojecten, kunstprojecten in alle disciplines, woord, dans en podium. Ook de geografische spreiding valt op. In 2017 zijn er licht meer projecten in en rond Brussel in aanmerking genomen. In 2016 spreiden de projecten zich heel sterk over heel het land, van Gent tot Luik, van Heist-op-den-Berg tot Bevekom. Rond de taalgrens, namelijk in de gebieden Halle-Tubeke, Bever-Opzullik en

Geraardsbergen-Lessen tekenen zich, niet verwonderlijk, gemakkelijker samenwerkingen af.

Uit de verantwoordingsdossiers van de oproep 2016 blijkt ook dat het merendeel van de projecten de samenwerking als zeer positief evalueert met betrekking tot ervaring, praktijkuitwisseling, publieksopkomst enzovoort. Ongeveer de helft van de projecten zet de samenwerking voort, vaak met een tweede editie van het evenement of festival zoals het Kunstenboisdesarts in Hallerbos, een samenwerking tussen cultuurcentra. Ook de mogelijkheid tot blijvende contacten of de eerste speelkansen die zo ontstaan langs de andere kant van de taalgrens, worden positief geëvalueerd.

Als belangrijkste drempels worden geïdentificeerd: de taalbarrière en de promotie van toonmomenten bij elkaars publiek of bij de pers uit het andere landsdeel.

Op basis van deze evaluatie heeft het samenwerkingsplatform geadviseerd om niets wezenlijks te veranderen aan de projectoproep: de huidige vorm blijft behouden, waaronder de doelstelling om breed te werken over het land, alle cultuurdomeinen en alle types van operatoren.

Voor projecten in 2018 is een derde oproep gelanceerd. De voorstellen moeten zijn ingediend tegen 15 oktober 2017.

4. Besluit

Tot besluit verwijst minister *Alda Greoli* naar de grote lijnen van het cultureel samenwerkingsakkoord die zijzelf en haar Vlaamse collega hebben toegelicht. In het spoor van grote voorbeelden op het terrein zoals Flagey en Next Festival is een ruimere beweging op gang gebracht. De samenwerkingsinitiatieven – of op zijn minst de contacten – met de naaste burens worden thans als haast evident beschouwd en als bijzonder verrijkend ervaren.

Naar het voorbeeld van de filosofie achter het Europese studentenuitwisselingsprogramma Erasmus zorgen de grote lijnen van het samenwerkingsakkoord voor een basis waarop de culturele organisaties en de betrokken mensen samenkomen en toenadering zoeken over taal- en gemeenschapsgrenzen heen dankzij een betere kennis van elkaars praktijken en publiek.

Het akkoord is nu op kruissnelheid gekomen. Het geeft een bezieling aan de noodzakelijke overlegmomenten tussen de gemeenschappen en leidt tot een snellere behandeling van belangrijke dossiers. Het is een bron van vernieuwing en verrijking voor de culturele organisaties wat hun programmatie en publiek betreft en opent de ogen voor wat bij de burens gebeurt. De middelen mogen dan bescheiden zijn, beide ministers zijn vastberaden om die groeiende dynamiek te blijven stimuleren.

III. Bespreking in de commissie

1. Vragen en opmerkingen van de commissie

1.1. Joris Poschet

Het thema ligt Brusselaar *Joris Poschet* na aan het hart. In Brussel laat de communautaire ontspanning zich al enkele jaren voelen. Dat is voor Joris Poschet de vrucht van een reeks staatshervormingen. Die ontspanning geeft ruimte aan initiatieven van onderuit. Het terrein loopt vaak voor op de politiek. 2012 was

inderdaad een mijlpaal. Het is goed dat het culturele samenwerkingsakkoord nu meer body krijgt.

De spreker vraagt de mening van de ministers over een Belgische of toch zeker Brusselse museumpas.

Is het mogelijk de programmatie van de Franse en Vlaamse Gemeenschap in één omvattende culturele agenda te publiceren, zoals voor de Vlaamse programmatie al meertalig gebeurt in het BRUZZ-weekblad?

De Cultuurpactcommissie kan al meer dan een jaar niet meer geldig samenkomen omdat daarvoor iemand is aangeduid die ook een politiek mandaat bekleedt. Hoe kan dat worden opgelost?

Na lange tijd hebben de Vlaamse en Franse Gemeenschap en de federale overheid eindelijk een nv opgericht voor het Muziekconservatorium. Na enige discussie is er ook een akkoord over de perimeter van de renovatie. Joris Poschet vraagt iedereen er mee voor te ijveren dat die culturele parel in de hoofdstad snel wordt gerenoveerd.

1.2. Olivier Maroy

Olivier Maroy verheugt zich over dit Cultureel Samenwerkingsakkoord, dat dertig jaar nodig heeft gehad om tot stand te komen. De uitdaging is nu de daad bij het woord te voegen en het prachtige instrument dat deze tekst aanreikt, ook echt te laten werken.

Zijn eerste vraag heeft betrekking op het budget, dat van 160.000 naar 200.000 euro is gestegen. Het mag dan om een stijging gaan, maar dan wel in het kader van een vrij magere enveloppe waarmee het Belgische culturele landschap zeker niet overhoop zal worden gegooid. Olivier Maroy peilt dan ook bij beide ministers naar hun ambities ter zake en had graag wat meer toelichting gehad bij de aanwending van het bedrag.

Los van de projectoproepen wil de spreker het even hebben over de filmkeuring, een onderwerp dat hij vaak aankaart in het Parlement van de Franse Gemeenschap. Dit mechanisme, dat nog is gebaseerd op de gouden tijd van de stomme film, moet worden geactualiseerd om rekening te houden met de manier waarop films thans worden vertoond op diverse platforms, zoals bioscoop, tv, internet en dvd.

Op dit ogenblik loopt de werking van de commissie die de films keurt, wat mank. Dit is begrijpelijk aangezien zij is samengesteld uit vrijwilligers die als enige vergoeding enkele bioscoopkaartjes krijgen. Zodra de beide gemeenschappen het eens raken over een nieuw model, geïnspireerd op de Nederlandse Kijkwijzer, wenst het commissielid een stand van zaken van de lopende besprekingen.

Olivier Maroy heeft het vervolgens over de eenheidsprijs voor boeken. Zijn fractie is voorstander van een dergelijke eenheidsprijs omdat die ten goede zou komen van de kleine detailhandelaars, die als culturele ambassadeurs mogen worden beschouwd. Hij voegt toe dat hij, hoewel minister Greoli hierover al bijna twee jaar wordt ondervraagd, geen noemenswaardige vooruitgang in dit dossier waarneemt. De spreker wil hierover geen polemiek ontketen maar peilt naar de laatste stand van zaken, met name wat Brussel betreft.

1.3. Cathy Coudyser

Cathy Coudyser looft de voordelen van over de grenzen kijken. Het commissielid denkt dat het akkoord een goed kader schept voor samenwerking op onder meer politiek en administratief niveau, hoewel zoiets de complexiteit van twee democratieën en een federaal niveau nog niet oplost.

De ministers praten geregeld over gemeenschappelijke aangelegenheden zoals de gereguleerde boekenprijs, de taxshelter, de filmkeuring, het mecenaat en de aanvullende financiering.

De gemeenschappen mogen dan op dezelfde lijn zitten inzake een Unesco-categorie-II-centrum voor immaterieel cultureel erfgoed, het is nog niet duidelijk of ze daarmee resultaten hebben gehaald.

Het is het goed dat beide gemeenschappen samen voor het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed gaan, bijvoorbeeld door een gezamenlijk project in te dienen.

Voorts vindt *Cathy Coudyser* het positief dat de administraties elkaar op geregelde basis spreken. Expertise uitwisselen is de eerste belangrijke stap naar respectvol met elkaar omgaan.

Het stemt haar tevreden dat de projecten de verschillende deeldomeinen van cultuur beslaan en dat ze geografisch gespreid zijn. Dat er tot in de kleinste Waalse en Vlaamse gemeenten wordt samengewerkt met de andere gemeenschap, kan tellen als symbool. En dat vergt zelfs geen grote financiële inspanning.

Voorts is de spreker er blij om dat de samenwerking van onderuit als positief wordt ervaren, dat jonge theatermakers extra speelkansen krijgen en dat er blijvende contacten zijn.

Naast de taal zijn er wel wat andere hinderpalen, onder meer de beperkte persbelangstelling ten gevolge van het ontbreken van gezamenlijke media.

Ook *Cathy Coudyser* vindt het te vroeg voor een evaluatie. Het is beter de zaken eerst te laten groeien van onderuit, en er pas dan een evaluerende blik op te richten.

1.4. Isabelle Emmery

Isabelle Emmery stelt vast dat de veertig jaar wachttijd die aan dit cultureel samenwerkingsakkoord zijn voorafgegaan, gezien het resultaat uiteindelijk toch niet vergeefs zijn gebleken. Het lid wijst erop dat in Brussel al voor de totstandkoming van dit akkoord samenwerkingsverbanden in gang werden gezet en vermeldt als voorbeeld en inspiratiebron Kunstenfestivaldesarts, dat bovenop zijn sterke symboolwaarde erin slaagt om de gewestgrenzen te overschrijden en daarbij Franstaligen en Nederlandstaligen samen te brengen. Ze voegt toe dat het nodig was dat een dergelijke werking ook institutioneel de juiste vorm krijgt om te kunnen ingaan op de operationele en praktische behoeften van het terrein, met zijn instellingen, artiesten, projecten enzovoort.

Isabelle Emmery wijst erop dat de twee projectoproepen in heel wat aanvragen hebben geresulteerd: 94 in 2016, waarvan er 22 in aanmerking werden genomen. De beperkte budgettaire enveloppe heeft onvermijdelijk tot moeilijke keuzes geleid. Voor 2016 was er een beschikbaar budget van 160.000 euro. In 2017 wordt dit 200.000 euro. Het lid vraagt zich af of dit budget niet te klein is

om het akkoord ten uitvoer te brengen. Voorts peilt ze of de projectoproepen bij gebrek aan evaluatie wel tot nieuwe samenwerkingsvormen zullen leiden.

Net als Olivier Maroy had Isabelle Emmery graag vernomen hoe het samenwerkingsakkoord zich opstelt tegenover een eenheidsprijs voor boeken.

Wat het platform betreft voor de uitvoering en de begeleiding van het Cultureel Samenwerkingsakkoord, wenst ze van de ministers te vernemen hoe vaak het platform vergadert, welke onderwerpen er worden geagendeerd en welke prioriteiten naar voren worden geschoven.

Isabelle Emmery erkent dat het akkoord een sterkere opstelling mogelijk maakt en peilt in dat verband naar officiële standpunten in verband met het kunstenaarsstatuut, de taxshelter en de restauratie van het Conservatorium van Brussel.

Ze sluit zich aan bij het betoog van Joris Poschet door erop te wijzen dat de doorstroming van culturele informatie van de twee gemeenschappen ook via het gewestelijke instrument Visit Brussels verloopt.

Men heeft het vaak over de toenadering tussen cultuur en onderwijs in de Franse Gemeenschap, met name in het kader van het pact voor een uitmuntend onderwijs of van het project Bouger les lignes. Het commissielid vraagt of aan Vlaamse kant een gelijkaardig initiatief bestaat. Tot slot polst ze of er al is nagedacht over het project Brussel Culturele Hoofdstad 2030, en of daarover al een dossier in voorbereiding is.

1.5. Sabine de Bethune

Sabine de Bethune verheugt zich net als de anderen over het samenwerkingsakkoord.

Het commissielid peilt of het de bedoeling is de beperkte financiële enveloppe voor projecten te laten groeien.

Hoe wordt de impact van de projecten gemeten? Is er een vorm van benchmarking?

Worden alle kosten van de projecten gesubsidieerd of gaat het om een cofinanciering?

Worden er garanties gevraagd over duurzaamheid of continuïteit?

Hoe worden de projecten bekendgemaakt? Is er een website of campagne?

Wordt er in de projecten aandacht besteed aan het aanleren van elkaars taal? In Vlaanderen zijn jongeren steeds meer geïnteresseerd in het Engels, terwijl Franstalige jongeren meer dan vroeger het Nederlands interessant lijken te vinden.

Sabine de Bethune vraagt wat meer informatie over de aanpak van de samenwerking ter voorbereiding van het Jaar van het Cultureel Erfgoed.

Ook in de Senaat komt de intergemeenschappelijke samenwerking aan bod. Daar loopt een initiatief over de bescherming van cultureel erfgoed en het probleem van kunstroof, waaruit aanbevelingen aan de regionale cultuurministers kunnen voortvloeien. Zo is het nodig te ontkrachten of onderbouwen met cijfers of België inderdaad een draaischijf voor illegale kunsthandel is, zoals de geruchten in

kunst- en museummiddens laten uitschijnen. België heeft, net als andere Europese landen, niet alle internationale verdragen daarover geratificeerd. Beschikken de ministers over informatie over die aangelegenheden?

1.6. Véronique Salvi

Ook *Véronique Salvi* wenst even stil te staan bij dit historische moment. Ze hoopt dat het Waals Parlement op zijn beurt de commissie Cultuur van het Vlaams Parlement zal uitnodigen met het oog op de voortzetting van deze bijzonder interessante en diepgaande uitwisseling.

Het lid prijst zich gelukkig omwille van het uiteindelijke welslagen – na veertig jaar getalm – van de besprekingen, die geleid hebben tot dit Cultureel Samenwerkingsakkoord. Dat de initiële koudwatervrees van beide gemeenschappen kon overwonnen worden, is voor een groot deel te danken aan de inspanningen van de ministers Milquet en Gatz. Daarnaast verdienen de inspanningen van minister Greoli een vermelding omwille van de dynamiek die de minister heeft bewerkstelligd via de Interministeriële Cultuurconferentie op Belgisch niveau.

Het ondertekenen van het cultureel samenwerkingsakkoord is geen eindpunt. Het akkoord kan immers ook worden gezien als een wit blad dat nog concreet moet worden ingevuld door de beleidsmakers, de administraties en de culturele actoren. Precies deze veelzijdigheid aan interveniënten maakt de kracht van dit akkoord uit. Door een gezonde wedijver tussen al deze actoren ontstaat een rijkdom en wordt mooie diversiteit gegarandeerd. Maar tegelijk kan dit ook een zwakte zijn indien verdeeldheid de bovenhand zou halen en de eensgezindheid zou verdringen. Maar hoewel er te allen tijde een punt achter kan worden gezet, is *Véronique Salvi* optimistisch gestemd over het akkoord en de perspectieven die het biedt.

Hoewel het akkoord geen betrekking heeft op de biculturele bevoegdheden – de federale bevoegdheden voor de restmateries – beseft *Véronique Salvi* in dossiers zoals het statuut van de kunstenaar of de filmkeuring de noodzaak om vooruitgang te boeken en zo de absurditeit te vermijden van niet mee te zijn in de richting die de Europese Unie aangeeft. Ze looft de inzet die de twee ministers leveren in de heel mooie culturele bevoegdheden, meer bepaald met betrekking tot de eenheidsboekenprijs en de schikkingen op dat vlak met betrekking tot de tweetalige Brusselse markt.

Véronique Salvi vertrouwt minister Gatz toe dat zijn naam al vaak is gevallen in de Commissie voor Cultuur van het Parlement van de Franse Gemeenschap. Ze is dan ook verheugd om de man eindelijk eens te ontmoeten.

Wat het eerste artikel van het akkoord betreft, dat handelt over het toepassingsgebied, stelt het lid zich vragen bij de verdeling van bevoegdheden over meerdere ministeriële portefeuilles. Ter illustratie verwijst ze naar de audiovisuele sector, die niet onder de bevoegdheid valt van de minister van Cultuur of van Erfgoed, maar onder diverse beleidsniveaus ressorteert.

Voorts vraagt *Véronique Salvi* meer duidelijkheid over het in het akkoord beoogde culturele kader in ruime zin. Ze vraagt zich met name af of de administraties voldoende contacten met elkaar onderhouden met het oog op sterkere samenwerkingsverbanden voor materies die op hen betrekking hebben, bijvoorbeeld over het filmakkoord van 2009. Die vraag kan ook worden gesteld voor andere of ruimere akkoorden, bijvoorbeeld op het vlak van sport of het toelaten van taalinstructeurs uit de ene gemeenschap in de andere gemeenschap.

Véronique Salvi herinnert er nogmaals aan dat het samenwerkingsplatform de slagkracht van het akkoord moet vormen. Daarom had ze graag meer duidelijkheid over de werking van dit platform en over zijn engagement tot evaluatie van de projectoproep en het reglement, op basis van een nota van de administraties en aanbevelingen aan de ministers.

In de nieuwsbrief van het CRISP las Véronique Salvi dat het zijn vooropgestelde activiteitenverslag tot de ministers, maar niet tot het parlement zou richten. Ze stelt voor dat dit verslag in de toekomst aan het parlement zou worden bezorgd.

Tot slot benadrukt de spreker dat dit akkoord staat of valt met de inzet van de kunstenaars. Daarom stelt ze voor om de kunstenaar in dit akkoord een zichtbare en duidelijke plaats te geven, zeker in de concrete voorstellen. Dit zal het akkoord nog meer kracht geven. Ze voegt toe dat de kunstenaars, die van nature een avant-garde-attitude in zich hebben, de totstandkoming van dit akkoord niet hebben afgewacht om banden te smeden en een uitgebreider publiek te bereiken.

1.7. Bart Caron

Bart Caron waardeert de inspanning van alle aanwezigen om deze vergadering bij te wonen en daarmee het belang van een toch al geslaagd cultureel samenwerkingsakkoord te erkennen. Het kan altijd beter, maar er zijn belangrijke stappen gezet.

Ongeveer een kwart van de ingediende projecten krijgt uiteindelijk een bescheiden subsidie. Nochtans lijkt meer dan een kwart daarvan waardevol. Is het mogelijk het budget te verhogen?

De spreker suggereert een vorm van regelmatig intercommunautair overleg met actoren uit de kunsten en culturele sector over dit samenwerkingsakkoord.

Ook Bart Caron constateert dat de persaandacht voor de samenwerking beperkt is. Daarom suggereert hij een publieksmoment, naar analogie van het slotmoment voor de BesteBuren, een samenwerkingsproject tussen Vlaanderen en Nederland, eventueel gekoppeld aan een uitzending op radio of televisie.

Een niet-talige kunstvorm met een groot ontwikkelingspotentieel is die van de circuskunsten. Misschien kunnen beide gemeenschappen samen de Belgische circuswereld internationaal op de kaart zetten.

1.8. Jean-Jacques De Gucht

Jean-Jacques De Gucht heeft het altijd vreemd gevonden dat er geen cultureel samenwerkingsakkoord was tussen twee gemeenschappen van hetzelfde federale land. Dat het er nu wel is, is dus een positieve zaak. De ministers hebben al geregeld contact, het lid hoopt dat de parlementaire commissies dat nu ook zullen onderhouden.

Op het terrein is de samenwerking al veel ouder, bijvoorbeeld tussen de KVS en het Théâtre National. In het begin vond men het nog vreemd dat Nederlandstalige stukken in de KVS werden voorzien van Franse boventitels.

Cultuur heeft de kracht om mensen te verbinden. Een culturele sector heeft zeker subsidies nodig. Jean-Jacques De Gucht is dus niet per se tegen hogere budgetten maar vraagt wel om geen geld te verkwisten. De grote uitdaging is volgens hem ervoor te zorgen dat het werkveld samenwerkt zonder daarvoor subsidies te krijgen.

De spreker vraagt de cultuurministers om het federale niveau te overtuigen om de collecties van de federale cultuurstellingen op een goede manier open te stellen. De Senaat buigt zich inderdaad over enkele knelpunten, onder meer de kunstroof. Ook dat is een uitdaging voor de ministers.

Ook Jean-Jacques De Gucht ziet mogelijkheden van samenwerking in de circussector: bijvoorbeeld tussen het circusfestival van Aalst en de Brusselse circusschool.

Cultuur kan inderdaad een manier zijn om elkaars taal te leren spreken en elkaars achtergrond te leren kennen. Brussel is op dat vlak de ideale kweekvijver.

Cultuur kan mensen dus bij elkaar brengen, subsidies zijn daarvoor overbodig.

1.9. Olivier Maroy

Olivier Maroy wil naar aanleiding van het betoog van zijn collega's nog even de onmiskenbare rol van de media in de toenadering tussen de twee gemeenschappen aankaarten. Er is nog te weinig samenwerking geweest tussen de openbare omroepen. Op dat vlak valt meer achteruitgang dan vooruitgang te bespeuren.

De commissie Media van het Parlement van de Franse Gemeenschap hield een gedachtewisseling met de administrateur-generaal van de RTBF in het kader van de heronderhandeling van haar beheersovereenkomst. Daaruit is gebleken dat er een duidelijke wil is bij de RTBF om de bruggen naar de VRT te heropbouwen.

Wat de in het cultureel samenwerkingsakkoord beoogde bevoegdheden betreft en vanuit de vaststelling dat akkoorden eerst werden gesloten met derde landen, benadrukt Olivier Maroy dat minister Gatz zowel voor Cultuur als voor Media bevoegd is, terwijl deze bevoegdheden in de Franse Gemeenschap verdeeld zijn onder de ministers Greoli en Marcourt. Hij vraagt zich dan ook af of het niet aangewezen is om de nodige creativiteit aan de dag te leggen om de positieve dynamiek een ongelooflijk elan mee te geven.

2. Antwoorden van de ministers Gatz en Greoli

Minister *Sven Gatz* beseft dat het samenwerkingsbudget niet overdreven groot is. Hij schetst de historiek: van een strijd en nauwelijks overleg, over onverschilligheid, tot nieuwsgierigheid en wederzijdse interesse. Subsidies kunnen wel helpen, maar kunnen niet alles realiseren. KVS en Théâtre National, en Botanique en AB werken al jaren goed samen zonder daarvoor extra middelen te krijgen. Goesting is hun drijfveer.

Dat neemt niet weg dat de subsidies een hele dynamiek in gang hebben gezet. Elke gemeenschap geeft 100.000 euro, waarvan jaarlijks 20.000 euro elk aan één groot project. Voor 5000 euro is een projectorganisatie dus bereid de stap over de grens te zetten. Of dat in de toekomst meer moet worden, is een open vraag.

De minister staat achter de beslissing van het platform om de derde oproep aan ongewijzigde voorwaarden te lanceren. Sommige projecten zijn eenmalig, andere hebben de potentie van een meer reguliere samenwerking. Met die duurzaamheid zal het platform rekening houden bij zijn beoordeling in 2018.

Minister Gatz is het eens met de suggestie tot een evaluatie in 2018 en een soort conferentie met de sector. De sector en de overheid kunnen daar samen op aansturen. In Brussel is dat overleg met het Brussels Kunstenoverleg en Réseau

des Arts à Bruxelles al van onderuit gegroeid. Daarna kan worden bekeken of bijkomende middelen mogelijk of zinvol zijn, in deze regeerperiode of de volgende. Dan zal de vraag ook aan de orde zijn of die extra middelen veeleer moeten dienen om de bestaande projecten te laten groeien, of om meer projecten mogelijk te maken.

Het beperkte geld heeft een relatief groot maatschappelijk rendement. De grote verdienste is dat wat voorheen ondenkbaar was, nu evident is: samenwerken over de taalgrens heen.

Er is inderdaad sprake van cofinanciering. Alle vereisten zijn terug te vinden op de website www.cultuurculture.be.

Het klopt dat de media-aandacht van tijdens de discussie is afgenomen sinds er een akkoord is. Bij de selectie zijn de projecten wel degelijk bekendgemaakt, maar hun weerslag in de media was beperkt. Als samenwerking evident wordt, is ze blijkbaar geen nieuws meer. Ook om die reden is een groot toonmoment in 2018 een goed idee.

Voorheen was er weinig ambtelijk overleg, nu verloopt dat structureel. Door dat geregelde overleg leert men elkaars beleidslogica kennen. Dat administraties elkaar regelmatig zien, is misschien nog belangrijker dan het politieke overleg en het artistieke systeem.

De museumpas is momenteel vooral een zaak van de sector, die daarin weliswaar wordt gesteund door Cultuurnet. Er is een interessant en coherent businessmodel naar Nederlands voorbeeld, waarbij, na een kleine overheidsinvestering voor de opstartkosten, het systeem na korte tijd zelfbedruipend en zelfs winstgevend wordt. Voorwaarde is dat er veel musea aan deelnemen, maar die hebben er dan ook grote voordelen bij. De gesprekken met Vlaamse, Brusselse en Waalse musea verlopen voorspoedig. Naar verluidt zou de museumpas in 2018 kunnen starten.

Voor de gezamenlijke cultuurcommunicatie in Brussel zijn het Brussels Kunstenoverleg en Visit Brussels verdere samenwerkingsmogelijkheden aan het onderzoeken. Iedereen vindt het wel goed dat BRUZZ momenteel de meertalige cultuurcommunicatie verzorgt, maar tegelijk vindt men een gezamenlijk gedragen communicatie-instrument nodig. Dat bleek ook duidelijk op het overleg daarover op de interministeriële conferentie.

De mogelijke rol van Visit Brussels, uiteraard in samenwerking met de gemeenschappen, wordt nu dus onderzocht. Dat betekent nog niet dat BRUZZ moet verdwijnen, dat zal nog moeten blijken. Momenteel wordt gefocust op ICT en de input van gegevens in de databanken van Visit Brussels. De gemeenschappen willen echter dat Visit Brussels ook alle gegevens aan hen verschaft, zodat ze er in hun communicatie gebruik van kunnen maken, onder meer om Vlamingen naar de hoofdstad te lokken. Terloops wijst de minister erop dat ook Walen die weg niet altijd gemakkelijk vinden. De minister verwacht dat er na de zomer nieuwe voorstellen zullen zijn.

Op de vraag over de Cultuurpactcommissie zal de minister de commissie achteraf een schriftelijk antwoord bezorgen.

De renovatie van het Muziekconservatorium duurt inderdaad wat langer dan verwacht, maar de budgetten zijn er en de nv treft de praktische voorbereidingen. De administratieve voorbereiding van het filmkeuringssysteem moet dit jaar klaar zijn. Het zal gebaseerd zijn op de Nederlandse Kijkwijzer en in eerste instantie gelden voor de bioscoopfilms. Vlaanderen onderzoekt de mogelijkheden

en de aangewezen partners om het drageronafhankelijk te maken, met de bedoeling een algemene filmkeuring in te voeren.

Ook voor de gereguleerde boekenprijs kent het zuiden van het land een andere aanpak, met zijn *prix unique*. Het verschil blijkt alleen al uit de naam. In de komende weken treedt het Vlaamse systeem in voege. De Nederlandstalige boekhandels in Brussel zullen vrijwillig deelnemen aan het systeem, dat institutioneel en grondwettelijk algemeen kan en mag werken. Ondertussen lopen er gesprekken tussen de kabinetten en administraties over een samenwerkingsakkoord met betrekking tot de boekenprijs. Dat is geen eenvoudige zaak, vooral omdat het aandeel van de Brusselse boekhandels in de Belgische verkoopcijfers beduidend hoger ligt voor Franstalige boeken dan voor Nederlandstalige boeken. De systemen en periodes van kortingen liggen in Brussel bovendien ver uit elkaar.

Het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed, waartoe de instanties pas twee maanden geleden hebben besloten, wordt intussen volop voorbereid in Vlaanderen, Wallonië, de Duitstalige Gemeenschap en in Brussel. De programma's en de communicatie zullen op elkaar worden afgestemd. De minister kan pas na de zomer meer informatie geven over de extra activiteiten.

Minister Gatz zal de commissieleden ook informatie bezorgen over de Nederlandstalige cultuureducatie, waarover hij recent samen met minister Crevits een nota heeft opgesteld.

De Senaat is volgens minister Gatz een geschikte instantie om de inspanningen tegen kunstroof te coördineren. Hij zal er, zoals het parlement hem heeft gevraagd, bij de federale minister van Buitenlandse Zaken op aandringen om daar werk van te maken.

Minister *Alda Greoli* benadrukt dat er budget ter beschikking staat en dat de naamloze vennootschap voor de renovatie van het Conservatorium van Brussel is opgericht. Ze drukt de hoop uit dat de zaken nu zullen vooruitgaan, want het gaat hier om een belangrijk dossier met een grote symboolwaarde.

Wat de filmkeuring betreft, vraagt ze aan de administraties om blijvend aan de ministers te rapporteren met het oog op de formulering van oplossingen.

Inzake de vaste boekenprijs wijst de minister erop dat momenteel twee decreten het voorwerp van besprekingen in de parlementen uitmaken. De Raad van State heeft echter benadrukt dat het samenwerkingsakkoord pas kan worden ondertekend nadat de respectievelijke parlementen die decreten hebben aangenomen. Het gaat hier om een belangrijk dossier waarover beide kabinetten nog moeten overleggen, maar weldra zal dit dossier, na studie van het advies van de Raad van State, aan een vierde lezing door de Regering van de Franse Gemeenschap worden onderworpen.

De administraties vergaderen minstens viermaal per jaar.

Wat het Europese luik betreft, zou 'Educatie en Participatie' als onderwerp in aanmerking moeten worden genomen. Door het heropstarten van de interministeriële cultuurconferentie kunnen bepaalde onderwerpen, waaronder de eenheidsboekenprijs of het federale kunstenaarsstatuut, op een meer regelmatige basis geagendeerd worden.

De minister wijst erop dat haar regering de duidelijke wil heeft cultuur en kunst nog meer op de voorgrond te plaatsen in het onderwijs, met name in het

leerplichtonderwijs. Deze ambitie kadert volledig in het uitmuntendheidspact van het onderwijs én in het hogervermelde initiatief Bouger les lignes.

Wat de opmerking betreft met betrekking tot het verslag, vermeld in de nieuwsbrief van het CRISP, meldt de minister geen bezwaar te hebben tegen communicatie aan het parlement.

De minister beklemtoont tot slot dat de kunstenaars de eerste begunstigden zijn van het samenwerkingsakkoord en dat zij in het overlegplatform worden vertegenwoordigd door twee Franstaligen en door twee Vlamingen.

Minister *Sven Gatz* ziet in een gezamenlijk toonmoment in 2018, met vooral de resultaten van de projecten – de performances dus – een mogelijkheid om de aandacht van de pers te wekken. Misschien kan daarvoor worden samengewerkt met bepaalde media.

Naar aanleiding van twintig jaar goede culturele samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland organiseerden de Nederlandse en Vlaamse radio een gezamenlijke uitzending met een top-100 van beste Nederlandstalige liedjes. Gezien de onafhankelijkheid van de media, inclusief de openbare media, kan een minister van Media daartoe echter geen formele opdracht geven. Het initiatief moet van de zenders zelf komen. Hij zal de mogelijkheden nagaan.

3. Slotwoord van de commissievoorzitters

Bart Caron suggereert de parlementsleden van beide gremia een oplossing te zoeken voor het functioneren van de Cultuurpactcommissie. De parlementen duiden immers de vertegenwoordigers aan, en daar loopt het spaak. Men mag het Cultuurpact dan verouderd vinden, het is een wet die iedereen bindt.

Philippe Knaepen treedt zijn collega hierin bij en drukt de wens uit met de parlementen tot een oplossing te komen. Tot slot herhaalt hij zijn uitnodiging aan de commissie Cultuur van het Vlaams Parlement voor een ontmoeting in het Parlement van de Franse Gemeenschap, nog voor het einde van deze zittingsperiode.

Bart Caron verzekert dat de Vlaamse commissie graag op een dergelijke uitnodiging zal ingaan.

Bart CARON,
voorzitter

Manuela VAN WERDE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

AB	Ancienne Belgique
CRISP	Centre de recherche et d'information socio-politiques
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IMC	interministeriële conferentie
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
KVS	Koninklijke Vlaamse Schouwburg
nv	naamloze vennootschap
RTBF	Radio-Télévision Belge Francophone
UCL	Université Catholique de Louvain
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie